

INSAHMU L-GARANZIJI TAL-ĠUSTIZZJA GĦAĊ-ĊITTADINI

X'INHU L-GĦAN TA' DAN L-ABBOZZ TA' LIĠI?

---

1. Dan l-Abbozz huwa ntiż biex idahħal fil-liġi ta' Malta d-Direttiva 2013/48/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-22 t'Ottubru 2013 dwar id-dritt tal-aċċess għall-avukat fi proċeduri kriminali u fi proċeduri tal-mandat t'arrest Ewropew u dwar id-dritt li terza persuna tkun informata dwar ic-caħda tal-libertà u li persuna tikkomunika ma' terzi persuni u mal-awtoritajiet konsulari waqt li tkun imcaħħda mil-libertà.
2. Din id-Direttiva tinkorpora numru ta' drittijiet tal-persuni arrestati li wħud minnhom huma diġà rikonoxxuti fil-Kodiċi Kriminali (bħal, per eżempju, id-dritt li persuna arrestata titħalla tara tabib li tagħzel hi u d-dritt li qarib jew ħabib tal-persuna arrestata jiġi informat bl-arrest). Madanakollu, peress illi l-abbozz għandu l-għan li jdaħħal id-Direttiva fil-liġi tagħna b'mod komplet, ġie deċiż illi dawn id-drittijiet jiġu nkluzi fil-Kodiċi Kriminali skont kif tipprovdi għalihom l-istess Direttiva;
3. Id-Direttiva u l-Abbozz jittrattaw id-drittijiet ta' tlett kategoriji ta' persuni:
  - Persuni li jkunu arrestati pero' jkunu għadhom ma ġewx mixlija quddiem Qorti jew awtorità ġudizzjarja oħra;
  - Persuni li jkunu ġew akkużati li kkommettew reat kriminali;
  - Persuni li jkunu soġġetti għal proċeduri ta' Mandat ta' Arrest Ewropew.
4. Dawn il-persuni kollha għandhom id-drittijiet li ġejjin:
  - Dritt t'aċċess għal avukat
  - Dritt li terza persuna tkun informata bic-caħda tal-libertà tagħhom;
  - Dritt li jikkomunikaw ma' terzi persuni jew mal-awtoritajiet konsulari waqt li jkunu mcaħħda mil-libertà tagħhom.

5. L-akbar innovazzjoni ta' dan l-abbozz huwa l-għoti tad-dritt t'aċċess għal avukat sa mill-arrest b'mod li jippermetti lill-persuna arrestata li teżerċita d-drittijiet ta' difiża tagħha b'mod prattiku u effettiv. Dan id-dritt japplika kemm waqt li persuna tkun qed tiġi interrogata mill-Pulizija kif ukoll waqt li l-Pulizija tkun qed twettaq atti oħra ta' natura investigattiva bħal "identity parades", konfronti bejn xhieda u rikostruzzjoni tax-xena ta' delitt;
6. Id-dritt t'aċċess għal avukat fil-prattika jfisser dan li ġej:
  - Qabel ma' tibda l-interrogazzjoni l-persuna suspettata għandha tiġi informata bl-allegat reat li għalih tkun se tiġi interrogata;
  - Dritt li l-persuna suspettata tiltaqa' mal-avukat tagħha u tikkomunika mal-avukat fil-privat;
  - Li l-avukat ikollu dritt li jkun preżenti u li jipparteċipa b'mod effettiv fl-interrogazzjoni.

Dik il-parteciċipazzjoni tal-avukat fl-interrogazzjoni tista' tiġi regolata. Dan id-dritt, per eżempju, ma għandux jinftiehem bħala xi dritt tal-avukat li jostakola l-interrogazzjoni jew li jissuġġerixxi tweġibiet u ħlief f'ċirkostanzi eċċezzjonali, kull mistoqsija jew rimarka mill-avukat għandha ssir wara li jkunu saru d-domandi mill-Pulizija jew mill-Awtorità li tkun qed tmexxi l-interrogazzjoni.

7. L-Abbozz, inkonformità mad-Direttiva, jipprovdi wkoll għal ċerti eċċezzjonijiet u limitazzjonijiet għal dan id-dritt.

Per eżempju:

F'ċirkostanzi eċċezzjonali d-drittijiet mogħtija fl-Abbozz jistgħu jiġu limitati jew esklużi fejn dan ikun meħtieġ sabiex jiġu evitati konsegwenzi negattivi serji għal ħajja, liberta' jew integrita' fiżika tal-persuna jew fejn tkun meħtieġa azzjoni mmedjata mill-awtoritajiet investigattivi sabiex jiġi evitat periklu sostanzjali għall-proċeduri kriminali.

Dawn id-derogi huma partikolarment rilevanti f' każijiet ta' reati bħal ma huma reati ta' terroriżmu u ta' kriminalita' organizzata iżda

jistgħu ukoll japplikaw għal reati oħra.

Id-derogi għad-drittijiet provduti fl-Abbozz jistgħu jiġu awtorizzati biss minn Maġistrat b'deċiżjoni li jkun fiha r-raġunijiet u dik id-deċiżjoni tkun soġġetta għal appell lill-Qorti tal-Appell Kriminali.

8. Il-persuna suspettata jew akkużata tista wkoll, jekk trid, tirrinunzja għall-preżenza t'avukat waqt l-interrogatorju jew waqt atti investigattivi oħra iżda dik ir-rinunzja trid tkun volontarja u inekwivoka u trid tiġi reġistrata wkoll b'referenza għaċ-ċirkostanzi li fihom tkun ingħatat. Dik ir-rinunzja tista' tiġi rtirata fi kwalunkwe stadju pero' l-irtirar jgħodd biss mindu jsir.
9. Fil-każ ta' persuni soġġetti għal proċeduri ta' Mandat t'Arrest Ewropew dawn għandhom dritt li jkunu assistiti minn Avukat kemm f'Malta kif ukoll fl-Istat Membru li jkun qed jitlob l-arrest tagħhom u dan ukoll skont id-Direttiva.
10. Kull persuna li d-drittijiet mogħtija lilha bid-Direttiva u bl-Abbozz jiġu miksura għandha d-dritt li tikseb rimedju u talba għal rimedju għandha ssir minnufih quddiem il-Qorti ta' Ġurisdizzjoni Kriminali li tkun inkarigata mill-każ.
11. Il-bżonnijiet partikolari ta' persuna vulnerabbli għandhom ukoll jittieħdu inkonsiderazzjoni fit-twettiq tal-proċeduri provduti fl-Abbozz.
12. Dan l-Abbozz fih ukoll klawżola kontra r-regressjoni jiġifieri ma jistax jiġi interpretat b'mod li jnaqqas xi drittijiet li persuni suspettati jew akkużati għandhom diġa' f'każ li dawn jipprovdu livell ta' protezzjoni ogħla. Din il-klawżola qed tiddaħhal skont id-Direttiva.
13. Dan l-Abbozz jinkorpora wkoll numru ta' rakkomandazzjonijiet magħmula fir-Rapport Finali tal-Kummissjoni għar-Riforma Holistika fil-Qasam tal-Ġustizzja u għalhekk jirrappreżenta pass ieħor importanti fit-twettiq tar-Riforma tal-Amministrazzjoni tal-Ġustizzja f'pajjiżna.

ABBOZZ TA' LIĠI MSEJJAĦ

ATT biex jipprovdi għal assistenza legali waqt detenzjoni u drittijiet oħra għal persuni arrestati.

IL-PRESIDENT, bil-parir u l-kunsens tal-Kamra tad-Deputati, imlaqqgħa f'dan il-Parlament, u bl-awtorità tal-istess, ħarġet b'liġi dan li ġej

Titolu fil-qosor.
u bidu fis-sehħ.

Kap. 9.

1. (1) It-titolu fil-qosor ta' dan l-Att huwa l-Att tal-2016 li jemenda l-Kodiċi Kriminali (Emenda Nru. 2) u dan l-Att għandu jinqara u jinftiehem haġa waħda mal-Kodiċi Kriminali, hawn iżjed "il-quddiem imsejjaħ "il-Kodiċi".
  - (2) Dan l-Att għandu jidhol fis-sehħ fid-data li l-Ministru responsabbli għall-Gustizzja jista' permezz ta' avviż fil-Gazzetta jstabbilixxi u jstgħu jiġu hekk stabbiliti dati differenti għal dispożizzjonijiet differenti u għanijiet differenti ta' dan l-Att.
  - (3) Avviż taħt is-subartikolu (2) jista' jagħmel dawk id-dispożizzjonijiet transitorji kif il-Ministru jidhirlu li huma neċessarji jew espedenti f'konnessjoni mad-dispożizzjonijiet li jkunu daħlu fis-sehħ u jista' ukoll iħassar il-kliem "fejn hu possibbli" fl-artikoli 355AUA(8)(ċ) u (d), u fl-Iskeda E tal-Kodiċi Kriminali.

Sostituzzjoni tal-intestatura tas-Sub-titolu IX tat-Titolu I tat-Taqsima I tat-Tieni Ktieb tal-Kodiċi.

- 2.** L-intrstatura tas-Sub-titolu IX tat-Titolu I tat-Taqsima I tat-Tieni Ktieb tal-Kodiċi għandha tiġi sostitwita b'dan li ġej:

“Sub-titolu IX Dritt għal Assistenza Legali u Drittijiet Oħra waqt Detenzjoni”.

Sostituzzjoni tal-artikolu 355AS tal-Kodiċi.

- 3.** L-artikolu 355AS tal-Kodiċi għandu jiġi sostitwit b'dan li ġej:

“Dritt li tikkonsulta ma' tabib. 355A

- (1) Il-persuna suspettata jew il-persuna akkużata għandha, fuq talba tagħha stess, tkun tista' tikkonsulta ma' tabib tal-għażla tagħha u, jekk it-tabib ma jkunx disponibbli, tikkonsulta ma' xi tabib ieħor..
- (2) Minnufih malli jseħh l-arrest u mingħajr ebda dewmien, il-Pulizija Eżekuttiva jew kwalunkwe awtorità oħra għall-infurzar tal-liġi jew awtorità ġudizzjarja għandhom jinfirmaw lill-persuna suspettata jew lill-persuna arrestata dwar dan id-dritt.
- (3) Għandu jinżamm rekord li l-persuna suspettata jew il-persuna akkużata ġiet infurmata dwar dan id-dritt mill-Pulizija Eżekuttiva jew minn kwalunkwe awtorità oħra għall-infurzar tal-liġi jew minn awtorità ġudizzjarja.
- (4) Il-kliem “il-persuna suspettata” u “il-persuna akkużata” f'dan l-artikolu għandhom l-istess tifsira mgħotija lilhom bl-artikolu 355AT(2).”.

Sostituzzjoni tal-artikoli 355AT u 355AU tal-Kodiċi.

4. L-artikoli 355AT u 355AU tal-Kodiċi għandhom jiġu sostitwiti b'dan li ġej:

“Suġġett ta’ dan is-Sub-titolu. 355AT.

- (1) Dan it-Sub-titolu jittrasponi d-dispożizzjonijiet tad-Direttiva 2013/48/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-22 ta’ Ottubru 2013 dwar id-dritt tal-aċċess għal avukat fi proċeduri kriminali u fi proċeduri tal-mandat ta’ arrest Ewropew, u dwar id-dritt li terza persuna tkun infurmata dwar it-tiċħid ta’ libertà u li persuna tikkomunika ma’ terzi persuni u mal-awtoritajiet konsulari waqt li tkun imcaħda mil-libertà, ippubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea fis-6 ta’ Novembru 2013 (L 294/I).
- (2) Dan is-Sub-titolu jistabbilixxi r-regoli minimi li jikkonċernaw id-drittiet ta’:
  - (a) il-persuna suspettata (hawn iżjed ‘il quddiem f’dan is-Sub-titolu msejġha “il-persuna suspettata”), jiġifieri, persuna li tkun miżmuma jew arrestata mill-Pulizija Eżekuttiva jew kwalunkwe awtorità oħra għall-infurzar tal-liġi jew awtorità ġudizzjarja fejn dik il-persuna ma tkunx għadha ma ġietx mixlija quddiem qorti tal-ġustizzja ta’ ġurisdiżjoni kriminali u tkun qed tiġi interrogata mill-Pulizija Eżekuttiva jew minn kwalunkwe awtorità oħra kif imsemmi fir-rigward ta’ reat kriminali;
  - (b) persuna mixlija jew akkużata li kkommettiet reat kriminali (hawn iżjed ‘il quddiem f’dan is-Sub-titolu msemmija “il-persuna akkużata”);
  - (ċ) persuna soġġetta għal proċeduri skont id-Deċiżjoni Kwadru tal-Kunsill tat-13 ta’ Ġunju 2002 fuq il-mandat ta’ arrest Ewropew u l-proċeduri ta’ ċediment bejn l-Istati Membri ppubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali fit-18 ta’ Lulju 2002. (L.190/1), hawn iżjed ‘il quddiem imsejġha “il-proċeduri tal-mandat ta’ arrest Ewropew”.
- (3) Il-persuni msemmija fis-subartikolu (2) għandhom igawdu mid-drittijiet li ġejjin:

- (a) dritt ta' aċċess għal avukat;
  - (b) li terza persuna tiġi infurmata dwar it-tiċħid tal-libertà tagħhom; u
  - (ċ) li jikkomunikaw ma' terzi persuni u mal-awtoritajiet konsulari waqt li jkunu mċaħda mil-libertà tagħhom.
- (4) Għall-finijiet ta' dan is-Sub-titolu l-espressjoni "avukat" tfisser avukat jew prokuratur legali li huwa awtorizzat bil-liġi li jeżerċita dik il-professjoni rispettiva skont il-liġi.

Skop ta' dan is-Sub-titolu. 355AU.

- (1) Dan is-Sub-titolu japplika għal persuni jew għal persuni akkużati fi proċeduri kriminali mill-ħin li jkunu mgħarrfa mill-Pulizija Eżekuttiva jew minn awtorità oħra għall-infurzar tal-liġi jew awtorità ġudizzjarja, permezz ta' notifika ufficjali jew xort'oħra, li huma suspettati jew akkużati li kkommettew reat kriminali, u irrISPETTIVAMENT jekk ġewx imċaħda mil-libertà jew le.
- (2) Dan is-Sub-titolu japplika sal-konklużjoni tal-proċeduri, li għandu jinftiehem li jfisser id-deċizjoni finali tal-kwistjoni jekk il-persuna suspettata jew il-persuna akkużata wettqax reat, inkluż, fejn applikabbli, id-deċizjoni u l-konklużjoni ta' kull appell
- (3) Dan is-Sub-titolu japplika wkoll għal persuni soġġetti għal proċeduri ta' mandat ta' arrest Ewropew skont id-Deċizjoni Qafas 2002/584/JHA msemmija fl-artikolu 355AT(2)(ċ) (hawn iżjed 'il quddiem msejha "il-persuni li dwarhom tkun qed issir it-talba") mill-ħin li jkunu taħt arrest skont l-artikolu 355AUJ.
- (4) Dan is-Sub-titolu japplika wkoll, taħt l-istess kondizzjonijiet kif previst fis-subartikolu (1), għal persuni għajr dawk suspettati jew akkużati li, matul l-interrogazzjoni mill-Pulizija Eżekuttiva jew minn awtorità oħra għall-infurzar tal-liġi jew awtorità ġudizzjarja, isiru persuni suspettati jew persuni akkużati.

- (5) Mingħajr preġudizzju għad-dritt ta' proċess kriminali ġust, fir-rigward ta' reati minuri -
- (a) fejn il-liġi tipprovdi għall-impożizzjoni ta' sanzjoni minn awtorità għajr minn qorti li għandha ġurisdizzjoni f'materji kriminali, u l-impożizzjoni ta' dik is-sanzjoni tista' tiġi appellata jew mressqa quddiem dik il-qorti; jew
- (b) fejn iċ-ċaħda tal-libertà ma tistax tkun imposta bħala sanzjoni, dan is-Sub-titolu għandu japplika biss għall-proċeduri quddiem qorti li għandha ġurisdizzjoni f'materji kriminali:

Iżda, fi kwalunkwe eventwalità, dan is-Sub-titolu għandu japplika kompletament fejn il-persuna suspettata jew il-persuna akkużata tiġi mċaħda mil-libertà, irrISPETTIVAMENT mill-istadju tal-proċeduri kriminali.

Id-dritt ta' aċċess għal avukat fi proċeduri kriminali. 355AUA.

- (1) Il-persuna suspettata jew akkużata għandu jkollha d-dritt ta' aċċess għal avukat fil-ħin u b'tali mod li jħalliha teżerċita d-drittijiet ta' difiża tagħha b'mod prattiku u effettiv.
- (2) Il-persuna suspettata jew akkużata għandu jkollha aċċess għal avukat mingħajr ebda dewmien. Fi kwalunkwe eventwalità, il-persuna suspettata jew akkużata għandu jkollha aċċess għal avukat mill-mument li sseħħ l-ewwel waħda minn dawn il-ġrajjet:
- (a) qabel ma tkun interrogata mill-Pulizija Eżekuttiva jew minn awtorità oħra għall-infurzar tal-liġi jew awtorità ġudizzjarja fir-rigward tat-twettieq ta' reat kriminali;
- (b) mat-twettieq minn awtoritajiet investigattivi jew awtoritajiet kompetenti oħra ta' xi att ta' natura investigattiva jew att ta' kollezzjoni ta' evidenza oħra skont is-subartikolu (8)(e);
- (ċ) mingħajr ebda dewmien wara li tkun ġiet imċaħda l-libertà;
- (d) meta tkun ġiet imħarrka sabiex tidher quddiem qorti li għandha ġurisdizzjoni f'materji kriminali, f'qasir żmien qabel ma titressaq quddiem dik il-qorti.
- (3) Talba għall-assistenza legali għandha tiġi rrekordjata fir-rekord ta' kustodja flimkien mal-ħin meta din it-talba tkun saret sakemm it-talba ma tkunx saret f'ħin meta l-persuna li tkun

għamlitha tkun il-qorti wara li tkun akkużata b'reat f'liema każ it-talba m'għandhiex għalxiex tiġi rrekordjata.

- (4) Malli tkun saret talba għall-assistenza legali, il-persuna suspettata jew akkużata għandha tingħata lista ta' avukati mfassla mill-Kamra tal-Avukati u mill-Kamra tal-Prokuraturi Legali u sottomessa darba kull sena lill-Pulizija Eżekuttiva u lil kull awtorità oħra għall-infurzar tal-liġi jew ġudizzjarja, li minnha l-persuna akkużata jew suspettata tista' tagħżel avukat tal-għażla tagħha. Alternattivament, il-persuna suspettata jew akkużata tista' tagħżel sabiex tkun assistita minn Avukat tal-Għajnuna Legali f'liema każ l-Avukat tal-Għajnuna Legali għandu jassenja avukat għal dan il-għan.
- (5) Mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet tal-artikolu 355AU(3), kwalunkwe uffiċjal tal-pulizija li jindika jew jagħmel tentattiv sabiex jindika lil persuna miżmuma l-avukat jew prokuratur legali li għandu jkun ingaġġjat waqt id-detenzjoni tagħha, ikun ħati ta' reat u jeħel ammenda u dan mingħajr preġudizzju għal kull proċedura dixxiplinari li tista' tittieħed kontriha bħala konsegwenza li jinstab ħati ta' dak ir-reat jew minflok il-prosekuzzjoni għal dak ir-reat f'konformità mar-regolamenti dixxiplinarji li jkunu fis-seħħ minn żmien għal żmien.
- (6) Meta l-persuna miżmuma tagħżel li ma tfittix assistenza legali l-Pulizija Eżekuttiva, l-uffiċjal li jkun qiegħed jinvestiga jew kull awtorità oħra għall-infurzar tal-liġi jew awtorità ġudizzjarja għandhom jirrekordjaw dan il-fatt bil-miktub fil-preżenza ta' żewġ xhieda u malli jsir dan tibda l-interrogazzjoni minnufih. M'għandux ikun ammissibbli li l-Prosekuzzjoni tikkummenta waqt il-proċeduri quddiem il-qorti tal-ġustizzja ta' ġurisdizzjoni kriminali fuq il-fatt li l-persuna suspettata jew akkużata ma għażlits li tagħmel użu mill-assistenza legali waqt li kienet qed tinżamm taħt arrest.
- (7) Fejn fi kwalunkwe proċeduri quddiem qorti tal-ġustizzja ta' ġurisdizzjoni kriminali kontra persuna għal reat, tingħata evidenza li l-persuna suspettata jew akkużata -

- (a) fi kwalunkwe ħin qabel ma ġiet akkużata bir-reat, fl-interrogazzjoni mill-Pulizija Eżekuttiva jew minn awtorità oħra għall-infurzar tal-liġi jew awtorità ġudizzjarja waqt li qegħdin jipprovaw jiskopru jekk jew minn min ġie kommess ir-reat, tonqos milli semmi kwalunkwe fatt fid-difiża tagħha f'dawk il-proċeduri; jew
  - (b) malli tkun akkużata b'dak ir-reat jew tiġi infurmata ufficjalment li tista' tgħaddi minn proċess ta' prosekuzzjoni għalih, tonqos milli semmi xi fatt, li jkun fatt li fiċ-ċirkostanzi li kienu jeżistu meta l-persuna suspettata jew akkużata setgħet raġjonevolment tkun mistennija li ssemmi waqt l-interrogazzjoni, meta ġiet akkużata jew infurmata, skont kif ikun il-każ, ebda inferenza ma tista' ssir min-nuqqas tal-persuna suspettata jew akkużata milli semmi fatti li jistgħu jiġu kkunsidrati bħala provi ta' ħtija jew li jammontaw għall-korrobrazzjoni ta' kwalunkwe prova ta' ħtija tal-persuna suspettata jew akkużata.
- (8) Id-dritt ta' aċċess għal avukat għandu jfisser dan li ġej:
- (a) il-persuna suspettata jew akkużata, jekk tkun għażlet li teżercita d-dritt tagħha għall-assistenza legali, u l-avukat tagħha, għandhom ikunu infurmat bl-allegat reat li għalih il-persuna suspettata jew akkużata ser tkun iterrogata. Dik l-informazzjoni għandha tingħata lill-persuna suspettata jew akkużata qabel ma tibda' l-interrogazzjoni, liema ħin m'għandux ikun inqas minn siegħa qabel ma tibda' l-interrogazzjoni;
  - (b) il-persuna suspettata jew akkużata għandu jkollha d-dritt li tiltaqa' u tikkomunika fil-privat mal-avukat li jirrapprezentaha, inkluż interrogazzjoni minn qabel mill-pulizija jew minn awtorità oħra ta' infurzar tal-liġi jew ġudizzjarja;
  - (ċ) il-persuna suspettata jew akkużata għandu jkollha d-dritt li l-avukat tagħha jkun preżenti u jipparteċipa b'mod effettiv fl-interrogazzjoni. Dik il-parteciċipazzjoni tista' tiġi regolata skont proċeduri li l-Ministru responsabbli għall-Ġustizzja jista' jistabbilixxi permezz ta' regolamenti, hekk iżda li dawk il-proċeduri ma jippreġudikawx l-eżercizzju effettiv u

L-essenza ta' dak id-dritt konċernat. Meta avukat jipparteċipa fl-interrogazzjoni, il-fatt li kien hemm dik il-parteeċipazzjoni għandu jkun rreġistrat permezz tal-użu fejn huwa possibbli ta' mezzi awdjoviżwali skont il-paragrafu (d): Iżda d-dritt tal-avukat li jipparteċipa b'mod effettiv ma għandux jinftiehem bħala dritt tal-avukat li jostakola l-interrogazzjoni jew li jissuġġerixxi twegibiet jew reazzjonijiet oħra għall-interrogazzjoni u kull mistoqsija jew rimarka oħra mill-avukat għandha, ħlief f'ċirkostanzi eċċezzjonali, issir wara li l-Pulizija Eżekuttiva jew awtorità oħra investigattiva jew ġudizzjarja jkunu ddikjaraw li ma għandhomx aktar mistoqsijiet;

- (d) l-interrogazzjoni, it-twegibiet kollha li jingħataw għaliha u l-proċeduri kollha relatati mal-interrogazzjoni tal-persuna suspettata jew akkużata, għandhom fejn hu possibbli jkunu rrekordjati b'mezzi awdjoviżwali u f'dak il-każ għandha tingħata kopja tagħhom lill-persuna suspettata jew akkużata wara li tkun intemmet l-interrogazzjoni. Kwalunkwe recording għandu jkun ammissibbli bħala prova, sakemm il-persuna suspettata jew akkużata ma tallegax u ma tagħtix prova li r-recording mhuwiex ir-recording l-origionali u li dan ġie mbagħbas. M'hemmx għalfejn issir traskrizzjoni tar-recording meta tkun użata fi proċeduri fil-qorti tal-ġustizzja ta' ġurisdizzjoni kriminali, l-anqas ma hemm bżonn tal-firma tal-persuna suspettata jew akkużata f'dikjarazzjoni bil-miktub li tkun saret wara l-konklużjoni tal-interrogazzjoni ġaladarba l-mistoqsijiet u t-twegibiet kollha, jekk hemm, ikunu ġew irrekordjati fuq mezzi awdjoviżwali;
- (e) il-persuna suspettata jew akkużata għandu jkollha d-dritt li l-avukat tagħha jattendi għall-atti investigattivi jew ġbir ta' evidenza jekk il-persuna suspettata jew akkużata jeftieġilha jew ġiet permessa li tattendi għall-att konċernat:
- (i) ringiela ta' persuni suspettati għal finijiet ta' identifikazzjoni ;
  - (ii) konfrontazzjonijiet;
  - (iii) rikostruzzjoni tax-xena tad-delitt.
- (9) L-informazzjoni ġenerali biex tiffaċilita

- (9) I-għarfien li jingħata lil avukat minn persuni suspettati jew akkużati għandha tkun disponibbli skont is-subartikolu (4) jew dik il-proċedura oħra kif il-Ministru responsabbli għall-ġustizzja jista' jstabbilixxi permezz ta' regolamenti.
- (10) Minkejja d-dispożizzjonijiet ta' dan is-Sub-titolu li jikkonċernaw il-preżenza mandatorja ta' avukat, il-Pulizija Eżekuttiva jew awtorità oħra għall-infurzar tal-liġi jew awtorità ġudizzjarja għandha tiżgura li l-persuni suspettati jew akkużati li humna m'caħda mil-libertà jkunu f'pożizzjoni li b'mod effettiv jeżerċitaw id-dritt tagħhom ta' aċċess għal avukat, sakemm ma jkunux irrinunzjaw għal dak id-dritt skont l-artikolu 355AUG.
- (11) F'ċirkostanzi eċċezzjonali u fl-istadju ta' qabel il-ġuri biss, tista' ssir deroga temporanja mill-eżerċizzju tad-dritt previst fis-subartikolu (2)(ċ) fejn it-tbeġħid ġeografiku tal-persuna suspettata jew akkużata tagħmilha impossibbli li tiżgura d-dritt ta' aċċess għal avukat mingħajr ebda dewmien wara li tkun ġiet im'caħda l-libertà.
- (12) F'ċirkostanzi eċċezzjonali u fl-istadju ta' qabel il-ġuri biss, tista' ssir deroga temporanja mill-eżerċizzju tad-drittijiet previsti fis-subartikolu (8) sal-limitu ġustifikat fid-dawl ta' ċirkostanzi partikolari tal-każ, fuq il-bażi ta' xi waħda minn dawn ir-raġunijiet konvinċenti li ġejjin:
- (a) fejn hemm il-ħtieġa urġenti sabiex jiġu evitati konsegwenzi negattivi serji għall-ħajja, libertà jew integrità fiżika ta' persuna;
  - (b) fejn hi meħtieġa azzjoni immedjata mill-awtoritajiet investigattivi sabiex wieħed jipprevjeni perikolu sostanzjali għal proċeduri kriminali.
- (13) Għall-finijiet ta' dan is-Sub-titolu, l-espressjoni "stadju qabel il-ġuri" tfisser l-istadju ta' qabel ma jkun ippreżentat l-att akkuża fil-Qorti Kriminali, jew, skont kif ikun il-każ, qabel ma l-Avukat Ġenerali jibgħat ir-rekord ta' proċeduri lill-Qorti tal-Maġistrati bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali, skont l-artikolu 370(3), sabiex il-persuna akkużata titressaq quddiem dik il-qorti.

Konfidenzjalità 355AUB.

- (1) Il-kunfidenzjalità tal-komunikazzjoni bejn il-persuni suspettati jew akkużati u l-avukat tagħhom fl-eżerċizzju tad-dritt ta' aċċess għal avukat previst taht dan is-Sub-titolu għandha tiġi rispettata.
- (2) Dik il-komunikazzjoni għandha tinkludi lagħqat, korrispondenza, konverżazzjonijiet bit-telefon u kwalunkwe forma ta' komunikazzjoni oħra permessa bil-liġi.

Id-dritt li terza persuna tiġi infurmata dwar it-tiċhid tal-libertà. 355AUC. (1) Persuni suspettati jew akkużati li huma m'caħħda mil-libertà għandhom ikunu infurmati, minnufih, mill-Pulizija Eżekuttiva jew minn kwalunkwe awtorità oħra ta' infurzar jew awtorità ġudizzjarja, li huma għandhom id-dritt li tiġi infurmata tal-inqas persuna waħda, bħal qarib jew imgħallem jew kwalunkwe persuna oħra tal-għażla tagħha, nominata minnhom, dwar it-tiċhid tal-libertà tagħhom mingħajr ebda dewmien jekk iridu, sakemm dik il-persuna l-oħra mhijiex raġjonevolament suspettata li hija nvoluta fir-reat li qed jiġi investigat. Għandu jinżamim rekord dwar il-mod kif il-Pulizija Eżekuttiva jew awtorità oħra ta' infurzar jew awtorità ġudizzjara kkonċernata wettqet dmirijietha taht dan l-artikolu.

- (2) Jekk il-persuna suspettata jew akkużata hija taht l-età, tal-inqas persuna li għandha awtorità tal-ġenituri, tutela, kurazija jew ħarsien fir-rigward tal-persuna taht l-età għandha tkun informata minnufih malli tiġi m'caħħda l-libertà u dwar ir-raġunijiet għat-tiċhid, sakemm ma jkunx kuntra l-aħjar interess tal-minuri li dan isir, f'liema każ għandha tiġi infurmata persuna adulta oħra. Għall-finijiet ta' dan l-artikolu, persuna li hi taht l-età ta' tmintax-il sena għandha tkun ikkunsidrata bħala persuna taht l-età.
- (3) Fil-każijiet kollha, id-dettalji tal-persuna msemmija fis-subartikolu (1) jew tad-detentur tal-awtorità ta' ġenitur, tutela, kurazija jew ħarsien fuq il-persuna taht l-età msemmija fis-

subartikolu (2) kif ukoll il-ġurnata u l-ħin li fihom tkun ingħatat l-informazzjoni lil dik il-persuna jew detentur tal-awtorità ta' ġenitur jew awtorità oħra kif intqal qabel, għandhom jidaħħlu fir-rekord ta' detenzjoni tal-persuna suspettata jew fir-rekord tal-proċeduri tal-persuna akkużata, skont kif ikun il-każ.

- (4) Fejn ikun ġustifikat fid-dawl taċ-ċirkostanzi partikolari tal-każ, tista' ssir deroga temporanja mill-applikazzjoni tad-drittijiet stabbiliti fis-subartikoli (1) u (2), fuq il-bażi ta' xi waħda mir-raġunijiet konvinċenti li ġejjin:
- (a) fejn hemm ħtieġa urġenti ta' prevenzjoni minn konsegwenzi ħżiena għall-ħajja, libertà jew l-integrità fiżika ta' persuna;
  - (b) fejn hemm ħtieġa urġenti ta' prevenzjoni ta' sitwazzjoni fejn proċeduri kriminali jistgħu jkunu ppreġudikati b'mod sostanzjali:

Iżda f'kull każ bħal dan, id-dewmien m'għandux ikun aktar minn sitt siegħat mill-ħin li seħħ l-arrest.

- (5) Meta ssir deroga mill-applikazzjoni tad-dritt stabbilit fis-subartikolu (2), il-Pulizija Eżekuttiva jew kwalunkwe awtorità oħra għall-infurzar tal-liġi jew awtorità ġudizzjarja kkonċernata għandha tiżgura li l-awtorità responsabbli għall-protezzjoni jew il-ħarsien ta' persuni taħt l-età, kif deciz minn żmien għal żmien mill-Ministru responsabbli għall-Ġustizzja b'ordni fil-Gazzetta, tiġi infurmata mingħajr dewmien żejjed dwar it-tiċhid tal-libertà tal-persuna taħt l-età.

Id-dritt li wieħed jikkomunika ma' terzi persuni, waqt li jkun imċaħħad mil-libertà. 355AUD.

- (1) Il-persuna suspettata jew akkużata li tkun imċaħħda mil-libertà għandu jkollha d-dritt li tikkomunika mingħajr dewmien żejjed, ma' tal-inqas terza persuna waħda, bħal qarib, ħabib jew kwalunkwe persuna oħra tal-għażla tagħha.
- (2) Maġistrat jista', wara li tkun saret talba bil-miktub mill-Pulizija Eżekuttiva jew minn awtorità oħra tal-infurzar tal-liġi jew minn awtorità oħra għajr qorti li teżercita funzjonijiet ġudizzjarji,

jillimita jew jiddifferixxi l-eżerċitar tad-dritt imsemmi fis-subartikolu (1) fid-dawl ta' ħtiġiet urgenti jew ħtiġiet operazzjonali proporzjonati.

Dritt li wieħed jikkomunika ma' awtoritajiet konsulari.355AUE.

- (1) Il-persuna suspettata jew akkużata li tkun ta' nazzjonalità oħra u li tkun imċaħda mil-libertà għandu jkollha d-dritt li tinforma lill-awtoritajiet konsulari tal-Istat tagħha dwar it-tiċħid tal-libertà mingħajr ebda dewmien żejjed u tikkomunika ma' dawk l-awtoritajiet, jekk hija tixtieq li tagħmel dan. Iżda, meta l-persuna suspettata jew akkużata ikollha żewġ nazzjonalitajiet jew aktar, hija tista' tagħzel liema awtorità konsulari, jekk ikun hemm, għandha tkun infurmata dwar it-tiċħid tal-libertà u li magħha tixtieq li tikkomunika.
- (2) Persuni suspettati jew akkużati għandu jkollhom ukoll id-dritt li jżuruhom l-awtoritajiet konsulari tagħhom, id-dritt li jitkellmu u jikkorrispondu magħhom u d-dritt li jkollhom rappreżentanza legali rranġata mill-awtoritajiet konsulari tagħhom, soġġett għall-qbil ta' dawk l-awtoritajiet u r-rieda tal-persuni suspettati jew akkużati kkonċernati.
- (3) L-eżerċizzju tad-drittijiet imniżżla f'dan l-artikolu jistgħu jkunu regolati b'dawk ir-regolamenti li jsiru mill-Ministru responsabbli għall-Ġustizzja jew b'dawk il-proċeduri li jistgħu jkunu fis-seħħ minn żmien għal żmien, sakemm dawk ir-regolamenti jew proċeduri jippermettu li jingħata effett sħiħ lill-finijiet li għalihom huma intiżi dawk id-drittijiet.

Kundizzjonijiet ġenerali għall-applikazzjoni ta' derogi temporanji. 355AUF.

- (1) Kull deroga temporanja taħt l-artikolu 355AUA(11) jew (12) jew taħt artikolu 355AUC(4) għandha:
  - (a) tkun proporzjonata u ma tmurx lil hinn minn dak li huwa neċessarju;
  - (b) tkun strettament limitata biż-żmien;
  - (c) ma tkunx ibbażata esklussivament fuq it-tip jew is-serjetà tal-allegat reat; u
  - (d) ma tippregudikax l-imparzjalità ġenerali tal-proċeduri.

- (2) Derogi temporanji taħt l-artikolu 355AUA (11) jew (12) jistgħu jiġu awtorizzati biss permezz ta' deċiżjoni debitament motivata abbażi ta' każ b'każ minn Maġistrat, liema deċiżjoni tista' tkun soġġetta għal appell fil-Qorti tal-Appell Kriminali kif kostitwita skont l-artikolu 418 permezz ta' rikors li jiġi ppreżentat fi żmien jumejn ta' xogħol minn meta tkun ingħatat id-deċiżjoni. Il-Qorti tal-Appell Kriminali għandha tirregola l-proċedura tagħha fir-rigward tad-deċiżjoni tal-appell. Il-preżentata ta' appell m'għandhiex twaqqaf l-eżekuzzjoni tad-deċiżjoni tal-Maġistrat sakemm il-Qorti tal-Appell Kriminali ma tordnax xort'oħra. Id-deċiżjoni debitament motivata għandha tkun irrekordjata fl-atti tal-proċeduri relattivi.
- (3) Derogi temporanji taħt l-artikolu 355AUC(4) jistgħu jiġu awtorizzati abbażi ta' każ b'każ biss, minn Maġistrat.

Rinunzja. 355AUG. .

- (1) Mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet ta' dan is-Sub-titolu li jeħtieġ il-preżenza mandatorja jew assistenza ta' avukat, fir-rigward ta' kwalunkwe rinunzja ta' dritt imsemmi fl-artikoli 355AUA u 355AUH:
- (a) il-persuna suspettata jew akkużata għandha tingħata, verbalment jew bil-miktub, informazzjoni ċara u suffiċjenti b'lingwa sempliċi u li tinftiehem dwar il-kontenut tad-dritt ikkonċernati u l-konsegwenzi possibbli f'każ li ssir rinunzja għalih;
- (b) ir-rinunzja għandha tingħata volontarjament u b'mod inekwivoku.
- (2) Ir-rinunzja, li tista' ssir bil-miktub jew verbalment, għandha tkun reġistrata kif ukoll iċ-ċirkostanzi li fihom tkun saret ir-rinunza, bl-użu ta' kwalunkwe proċedura ta' rekordjar permessa bil-liġi.
- (3) Il-persuna suspettata jew akkużata tista' tirrevoka ir-rinunzja sussegwentament fi kwalunkwe stadju waqt il-proċeduri kriminali, u għandha tkun informata dwar din il-possibilità. Dik

ir-revoka għandu jkollha effett biss mill-mument li tkun saret.

Id-dritt ta' aċċess għal avukat fi proċeduri ta' mandat ta' arrest Ewropew. 355AUH. (1) Persuna li tkun qed tiġi mitluba għandu jkollha d-dritt ta' aċċess għal avukat malli jseħh l-arrest f'Malta skont mandat ta' arrest Ewropew.

- (2) Fir-rigward tal-kontenut tad-dritt ta' aċċess għal avukat f'Malta bħala l-Istat Membru li qed jeżegwixxi, il-persuna li qed tiġi mitluba għandu jkollha dawn id-drittijiet li ġejjin f'Malta:
  - (a) id-dritt ta' aċċess għal avukat f'tali ħin u b'tali mod li jippermetti l-persuna li qed tiġi mitluba sabiex teżerċita d-drittijiet tagħha b'mod effettiv u fi kwalunkwe eventwalità mingħajr ebda dewmien żejjed mit-tiċċid tal-libertà;
  - (b) id-dritt li tiltaqa' u li tikkomunika mal-avukat li qed jirrapprezentaha;
  - (ċ) id-dritt li l-avukat tagħha jkun preżenti u, skont il-proċeduri stabbiliti bil-liġi, jipparteċipa, waqt is-smiġħ tal-persuna li qed tiġi mitluba mill-awtorità kompetenti ġudizzjarja li qed teżegwixxi f'Malta. Meta avukat jipparteċipa waqt is-smiġħ, dan għandu jiġi registrat fir-rekords tal-proċeduri tal-awtorità kompetenti ġudizzjarja f'Malta.
- (3) Id-drittijiet previsti fl-artikoli 355AUB, 355AUĊ, 355AUD, 355AUE, 355AUG, u, meta tkun applikata deroga temporanja taħt l-artikolu 355AUĊ(4), fl-artikolu 355AUF, għandhom japplikaw, mutatis mutandis, għall-proċeduri ta' mandat ta' arrest Ewropew f'Malta bħala l-Istat Membru li qed jeżegwixxi.
- (4) L-awtorità kompetenti f'Malta bħala l-Istat Membru li qed jeżegwixxi għandha, mingħajr ebda dewmien żejjed wara li tkun ġiet imċaħħda l-libertà, tinforma lill-persuni li qed jiġu mitluba li għandhom id-dritt li jaħtru avukat fl-Istat Membru, jiġifieri, Stat Membru tal-Unjoni Ewropea li jkun ħareġ il-mandat ta' arrest Ewropew bil-għan li tiġi arrestata u li ċeduta minn Malta l-persuna li qed tiġi mitluba. L-irwol ta' dak l-avukat fl-Istat Membru li jkun ħareġ il-mandat ta' arrest

Ewropew ikon li jassisti lill-avukat f'Malta, bħala l-Istat Membru li qed jeżegwixxi, billi jipprovdli lil dak l-avukat informazzjoni u parir bil-għan li jkunu eżerċitati b'mod effettiv id-drittijiet tal-persuna li qed jiġu mitluba taħt id-Deciżjoni Qafas 2002/584/ĠAI.

- (5) Meta persuna li qed tiġi mitluba tixtieq teżerċita d-dritt li taħtar avukat fl-Istat Membru li ħareġ il-mandat ta' arrest Ewropew u ma jkollhiex diġà avukat, l-awtorità kompetenti f'Malta bħala l-Istat Membru li qed jeżegwixxi għandha minnufih tinforma lill-awtorità kompetenti tal-Istat Membru li ħareġ il-mandat ta' arrest Ewropew.
- (6) L-awtorità kompetenti f'Malta bħala l-Istat Membru li ħareġ il-mandat fi proċeduri ta' arrest Ewropew għandha, mingħajr ebda dewmien żejjed, wara li tkun saret talba minn awtorità kompetenti fl-Istat Membru li jeżegwixxi, tipprovdli lill-persuni li qed jiġu mitluba informazzjoni li tiffacilita l-ħatra tal-avukat tagħhom f'Malta.
- (7) Id-dritt ta' persuna li qed tiġi mitluba li taħtar avukat fl-Istat Membru li ħareġ il-mandat ta' arrest Ewropew huwa mingħajr preġudizzju għaž-żminijiet stabbiliti fid-Deciżjoni Qafas 2002/584/ĠAI jew l-obbligu tal-awtorità ġudizzjarja li qed teżegwixxi f'Malta li tiddeciedi, fi żmien dak il-perjodi ta' żmien u l-kundizzjonijiet imfissra fid-Deciżjoni Qafas, jekk il-persuna għandhiex tiġi ċeduta.

RIMEDJI. 355AUI.

- (1) Il-persuna suspettata jew akkużata fi proċeduri kriminali, u l-persuni li qed jiġu mitluba fi proċeduri ta' mandat ta' arrest Ewropew, għandhom ikunu intitolati li jfittxu rimedju fl-eventwalità li jkunu nkisru d-drittijiet tagħhom taħt dan is-Sub-titolu quddiem il-qorti ta' ġurisdizzjoni kriminali li jistgħu jkunu inkarigati bil-każ tagħhom jew quddiem Maġistrat. Talba bħal dik għal rimedju għandha ssir minnufih u l-qorti li tisma' t-talba jkollha l-awtorità li tagħti r-rimedju kif jidhrilha li huwa xieraq,

- (2) Mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet ta' dan il-Kodiċi li jirrigwardaw l-ammissibilità tal-evidenza, id-drittijiet tad-difiża u l-proċeduri xierqa għandhom ikunu rispettati fil-proċeduri kriminali kollha, fil-valutazzjoni tad-dikjarazzjonijiet magħmula minn persuni suspettati u akkużati jew mill-evidenza li tingħeb bi ksur tad-dritt tagħhom għal avukat jew f'każijiet fejn deroga għal dan id-dritt kienet awtorizzata skont l-artikolu 355AUA(12).

Persuni vulnerabbli. 355AUJ.

- (1) Il-Pulizija Eżekuttiva u kull awtorità oħra ta' infurzar tal-liġi jew awtorità ġudizzjarja għandhom jiżguraw li l-bżonnijiet partikolari ta' persuni suspettati vulnerabbli jew persuni akkużati vulnerabbli għandhom jingħataw kas fit-twertieq tad-dispożizzjonijiet ta' dan is-Sub-titolu.
- (2) Il-Ministru responsabbli għall-Ġustizzja jista' jagħmel regolamenti biex jagħti effett aħjar lid-dispożizzjonijiet ta' dan l-artikolu.
- (3) Għall-finijiet ta' dan is-Sub-titolu, l-espressjoni "persuni vulnerabbli" għandu jkollu l-istess tifsir mogħti lilha fl-artikolu 208AĊ(2).

Klawżola ta' ebda rigressjoni. 355AUK. Xejn f'dan is-Sub-titolu m'għandu jinftiehem li jillimita jew li jidderoga minn kwalunkwe dritt u proċedura ta' salvagwardja li hemm fil-Kostituzzjoni, l-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea, fil-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem, jew fi kwalunkwe dispożizzjoni rilevanti oħra ta' liġi internazzjonali jew nazzjonali li huma infurzabbli fil-qrati ta' Malta u li jipprovdu livell ogħla ta' protezzjoni.”.

Emenda tal-artikolu 534AB tal-Kodiċi.

- 5.** Minnifih wara l-paragrafu (e) tal-artikolu 534AB(1) tal-Kodiċi għandhom jiżdiedu l-paragrafi li ġejjin:
- (f) id-dritt li terza persuna tiġi infurmata dwar it-tiċhid tal-libertà tal-persuna suspettata jew akkużata;
  - (g) id-dritt li tikkomunika ma' terzi persuni u mal-awtoritajiet konsulari meta l-persuna suspettata jew akkużata tkun imċaħda mil-libertà tagħha;
  - (h) id-dritt li tkun tista' tikkonsulta ma' tabib;
  - (i) jekk il-persuna suspettata jew akkużata tkun illitterata, id-dritt li jkollha l-Ittra ta' Drittijiet moqrija u spjegatha lilha.”.

Emenda tal-artikolu 658 tal-Kodiċi.

- 6.** Fl-artikolu 658 tal-Kodiċi, miflok il-kliem “jew bil-miktub jew verbalment, tista' tittieħed bi prova kontra min” għandhom jidhru l-kliem “kemm bil-miktub, b'mezzi awdjoviżwali jew b'mezzi oħra, tista' tittieħed bi prova kontra jew favur min, skont kif ikun il-każ.”.

Emenda tal-artikolu 659 tal-Kodiċi.

- 7.** Fis-subartikolu (1) tal-artikolu 649 tal-Kodiċi, minflok il-kliem “Meta l-konfessjoni titniżżel bil-miktub” għandhom jidhru l-kliem “Fejn mhuwiex possibbli li tiġi rrekordjata konfessjoni b'mezzi awdjoviżwali skont l-artikolu 355AUA(8)(e), meta l-konfessjoni titniżżel bil-miktub”.

Sostituzzjoni tal-artikolu 660 tal-Kodiċi.

- 8.** L-artikolu 660 tal-Kodiċi għandu jiġi sostitwit b'dan li ġej:

“Konfessjoni għandha tiġi prodotta sħiħa.660.Ma tistax tingħata, bħala evidenza, parti biss minn recording awdjoviżwali jew ta' dikjarazzjoni bil-miktub jew bil-fomm kontra l-akkużat hliet f'ċirkostanzi straordinarji li l-qorti tista' tippermetti.”.

Emenda tal-Iskeda E li tinsab mal-Kodiċi.

- 9.** L-Iskeda E li tinsab mal-Kodiċi għandha tiġi emendata kif ġej:

(a) is-sitt ġaragrafi taħt l-intestatura “A. ASSISTENZA MINN

AVUKAT/DRITT GĦAL GĦAJNUNA LEGALI” fit-Taqsima I tagħha għandhom jiġu sostitwiti b’dan li ġej:

“Inti għandhek id-dritt li jkollok aċċess għal avukat waqt li tkun miżmum f’detenzjoni. Dak id-dritt jibda’ mill-mument li tkun detenut u qabel ma tiġi interrogat.

Inti għandek id-dritt li tingħata lista ta’ avukati u lista ta’ prokuraturi legali li minnhom tista’ tagħżel wieħed sabiex jassistik jew tagħżel li tkun assistit minn Avukat tal-Għajnuna Legali. Fil-każ tal-aħħar, l-assistenza legali hija mingħajr ħlas. Il-pulizija ma tistax tindikalek isem ta’ avukat li inti tista’ tingaġġja waqt l-arrest jew detenzjoni.

Mhux inqas minn siegħa qabel ma’ tibda l-interrogazzjoni, inti u l-avukat għandkom id-dritt li tkunu infurmati dwar l-allegat reat li għalih inti ser tkun interrogat. Dik l-informazzjoni għandha tingħata lilek qabel ma tibda’ l-interrogazzjoni, liema żmien ma jistax ikun inqas minn siegħa qabel ma tibda’ l-interrogazzjoni.

Malli tibda’ d-detenzjoni, għandek id-dritt li tiltaqa’ fil-privat u tikkomunika mal-avukat li qed jirrapprezentak, inkluż qabel ma tintroqak il-pulizija.

Għandek id-dritt li jkollok l-avukat tiegħek preżenti u jippartecipa b’mod effettiv waqt li tkun qed tiġi interrogat. L-interrogazzjoni kollha, it-tweġibiet kollha li jingħataw u l-proċeduri relatati mal-interrogazzjoni tal-persuna suspettata jew akkużata, huma fejn huwa possibbli rrekordjati b’mezzi awdjoviżwali, inti għandhek id-dritt li tingħata kopja tar-recording wara li tkun ġiet konkluża l-interrogazzjoni.

Inti għandek id-dritt li l-avukat tiegħek jattendi għall-atti tal-investigazzjoni jew tal-ġbir ta’ evidenza li ġejjin:

- (i), ringieli ta’ persuni suspettati għal finijiet ta’ identifikazzjoni;
- (ii) konfrontazzjonijiet;
- (iii) rikostruzzjonijiet tax-xena tad-delitt.

Il-kunfidenzjalità tal-komunikazzjoni mal-avukat tiegħek fl-eżerċizzju tat-dritt tiegħek li jkollok aċċess għal avukat tiġi rrispettata.

Malli tiġi arrestat inti għandek tkun infurmat dwar id-dritt tiegħek li tal-inqas persuna waħda, bħal qarib, imgħallem jew kwalunkwe persuna oħra tal-għażla tiegħek tiġi infurmata dwar it-tiċhid tal-libertà tiegħek.

Jekk inti persuna taħt l-età, jiġifieri persuna taħt it-tmintax-il sena, persuna li teżerċita l-awtorità ta' ġenitur, tutela, kurazija jew li tiegħu ħsieb il-ħarsien tiegħek tkun infurmata dwar l-arrest jew detenzjoni tiegħek u r-raġunijiet għal dak l-arrest jew detenzjoni.”;

(b) il-kliem “Dan id-dewmien ma għandux ikun ta' aktar minn sitt siegħat mill-ħin meta jkun sar tal-arrest.” fit-tieni paragrafu taħt l-intestatura “F. ID-DRITT LI TINFORMA LIL XI HADD IEHOR BL-ARREST JEW BID-DETNZJONI TIEGHEK/ID-DRITT LI TINFORMA L-KONSOLAT JEW L-AMBAXXATA TIEGHEK” fit-Taqsima I tagħaha għandhom jithassru;

u

(ċ) is-sitt paragrafi talt l-intestatura “B. ASSISTENZA MINN AVUKAT” fit-Taqsima II tagħha għandhom jiġu sostitwiti b'dan li ġej:
“Inti għandek id-dritt li jkollok aċċess għal avukat waqt li tkun miżmum f'detenzjoni. Dak id-dritt jibda' mill-mument li tkun detenut u qabel ma tiġi interrogat.

Inti għandek id-dritt li tingħata lista ta' avukati u lista ta' prokuraturi legali li minnhom tista' tagħzel wieħed sabiex jassistik jew tagħzel li tkun assistit minn Avukat tal-Għajnuna Legali. Fil-każ tal-aħħar, l-assistenza legali hija mingħajr ħlas. Il-pulizija ma tistax tindikalek isem ta' avukat li inti tista' tingaġġja waqt l-arrest jew detenzjoni.

Mhux inqas minn siegħa qabel ma' tibda l-interrogazzjoni, inti u l-avukat għandkom id-dritt li tkunu infurmati dwar l-allegat reat li għalih inti ser tkun interrogat. Dik l-informazzjoni għandha tingħata lilek qabel ma tibda' l-interrogazzjoni, liema żmien ma jstax ikun inqas minn siegħa qabel ma tibda' l-interrogazzjoni.

Malli tibda' d-detenzjoni, għandek id-dritt li tiltaqa' fil-privat u tikkomunika mal-avukat li qed jirrappreżentak, inkluż qabel ma tinterrogak il-pulizija.

Għandek id-dritt li jkollok l-avukat tiegħek preżenti u jipparteċipa b'mod effettiv waqt li tkun qed tiġi interrogat.

L-interrogazzjoni kollha, it-tweġibiet kollha li jingħataw u l-proċeduri relatati mal-interrogazzjoni tal-persuna suspettata jew akkużata, huma fejn huwa possibbli rrekordjati b'mezzi awdjoviżwali, inti għandek id-dritt li tingħata kopja tar-recording wara li tkun gjet konkluzja l-interrogazzjoni.

Inti għandek id-dritt li l-avukat tiegħek jattendi għall-atti tal-investigazzjoni jew tal-ġbir ta' evidenza li ġejjin:

- (i) ringieli ta' persuni suspettati għal finijiet ta' identifikazzjoni;
- (ii) konfrontazzjonijiet;
- (iii) rikostruzzjonijiet tax-xena tad-delitt.

Il-kunfidenzjalità tal-komunikazzjoni mal-avukat tiegħek fl-eżerċizzju tat-dritt tiegħek li jkollok aċċess għal avukat tiġi rrispettata.

Malli tiġi arrestat inti għandek tkun infurmat dwar id-dritt tiegħek li tal-inqas persuna waħda, b'hal qarib, imgħallem jew kwalunkwe persuna oħra tal-għażla tiegħek tiġi infurmata dwar it-tiċhid tal-libertà tiegħek.

Jekk inti persuna taħt l-età, jiġifieri persuna taħt it-tmintax-il sena, persuna li teżerċita l-awtorità ta' ġenitur, tutela, kurazija jew li tiegħu hsieb il-ħarsien tiegħek tkun infurmata dwar l-arrest jew detenzjoni tiegħek u r-raġunijiet għal dak l-arrest jew detenzjoni.”.

Emendi konsegwenzjali għall-Att dwar il-Pulizija.

Cap. 164.

10. L-Att dwar il-Pulizija għandu jiġi emendat kif ġej:

- (a) l-artikolu 67 tiegħu għandu jiġi mħassar;
- (b) ir-Raba' Skeda tiegħu għandha tiġi emendata kif ġej:
- (i) ir-raba u l-ħames subparagrafi tal-paragrafu 4 tagħha, bit-titolu “Twiddiba” għandhom jiġu mħassra;

u

(ii) minnufih wara l-paragrafu 7 tagħha għandu jiżdied il-paragrafu ġdid li ġej:

“7A. Assistenza legali waqt detenzjoni.

Persuna arrestata għandha tibbenefika mid-dritt għall-assistenza legali u mid-drittijiet elenkati fl-artikolu 355AUK(I) tal-Kodiċi Kriminali skont id-dispożizzjonijiet tas-Sub-titolu IX tal-Ewwel Titolu tal-Ewwel Parti tat-Tieni Ktieb tal-Kodiċi Kriminali u d-dispożizzjonijiet li jinsabu f’dak is-Sub-titolu għandhom japplikaw u jiġu osservati waqt l-arrest, detenzjoni u interrogazzjoni tal-persuna arrestata. Id-dispożizzjonijiet tal-paragrafi 8, 9 u 10 ta’ din l-Iskeda għandhom japplikaw biss f’dawk is-sitwazzjonijiet fejn dikjarazzjoni ma’ tkunx tista ssir b’mezzi awdjoviżwali.”.

Għanijiet u Raġunijiet

L-għan u r-raġunijiet ta’ dan l-Abbozz ta’ Liġi huma li jittrasponu fil-liġi nazzjonali d-dispożizzjonijiet tad-Direttiva 2013/48/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-22 ta’ Ottubru 2013 dwar id-dritt tal-aċċess għal avukat fi proċeduri kriminalii u fil-proċeduri tal-mandat tal-arrest Ewropew, u dwar id-dritt li tinforma terza persuna malli tittieġed il-libertà u li tikkomunika ma’ terzi persuni u mal-awtoritajiet konsulari waqt li tkun fin-nuqqas tal-libertà ppubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea tas-6 ta’ Novembru 2013 (L 294/I), l-inkorporazzjoni ta’ numru ta’ rakomandazzjonijiet magħmula fir-Rapport Finali tal-Kummissjoni għar-Riforma Holistika fil-Qasam tal-Ġustizzja datat 30 ta’ Novembru 2013 (fil-paġni 184-185) relatati mad-dritt tal-assistenza legali u sabiex isiru emendi konsegwenzali oħra kemm fil-Kodiċi Kriminali u fl-Att dwar il-Pulizija fid-dawl tal-imsemmija Direttiva.

MINISTERU GHALL-ĠUSTIZZJA,
KULTURA U GVERN LOKALI